

“Elke plant zal zelfs een GPS-vermelding krijgen,” zegt Jan van den Brandhof, bestuurslid van de jonge stichting Arboridata en collectiehouder. GPS is vooralsnog toekomstmuziek, maar de collectiehouder kijkt graag verder dan de korte termijn.

Van vier collecties heeft hij de gegevensinvoer direct ter hand genomen. “Ons land telt veel plantenverzamelingen van zowel liefhebbers als beroepsmatige collectioneers. Er ligt jarenlang werk aan ten grondslag, maar voor de instandhouding en het behoud van de bijbehorende kennis is vaak niets geregeld. Niet bij particuliere verzamelingen, maar evenmin bij collecties in botanische tuinen. Daar willen we met onze stichting iets aan doen. Na inventarisatie worden de gegevens in Wageningen in een wetenschappelijke database ingebracht, die actueel moet worden gehouden. De informatie zal digitaal beschikbaar komen. Arboridata wil voor verzamelaars het aanspreek- en coördinatiepunt zijn.”

Aan het inventariseren en bijhouden van vier plantengeslachten heeft Jan van den Brandhof aardig wat werk. Hij is werkzaam bij Naktuinbouw en voelde zich direct aangesproken door het initiatief. Als plantenliefhebber bouwde hij collecties op van de vaste plantengeslachten Trillium (boslelie) en Veratrum (nieskruid). In Kasteeltuin Hemmen (gemeente Overbetuwe) waarvan hij het beheer voert, bracht hij de collectie Hibiscus (Altheastruik) onder, ruim vijftig verschillende cultivars. Ook Tilia (linde) heeft hij onder zijn hoede, in beheer bij de Stichting Lindenarboretum Winterswijk. De bomen staan in een parkachtig landschap in Corle (Achterhoek). De vier planten-

geslachten hebben alle het predicaat Nederlandse Planten Collectie (NPC)*.

Wetenschappelijke opzet

De drie andere bestuursleden van Arboridata zijn ook vertrouwd met de sierteelt, zij het vanuit verschillende invalshoeken. Initiatiefnemer en voorzitter Wybe Kuitert is autoriteit op het gebied van sierkersen (Prunus). De Keukenhof heeft een aanzienlijke verzameling en deze is de aanleiding geweest voor het oprichten van Arboridata. In Jaap van Zetten (groothandel boomkwekerijgewassen, Zet-Plant B.V. in Opeusden) en Theo Borst (adviesbureau Greenpoint, Wageningen) vond hij nog twee geïnteresseerden voor het stichtingsbestuur. Jan van den Brandhof: “Met Mirjam Lemmens, verbonden aan Herbarium Wageningen, kregen we een deskundige voor het wetenschappelijk collectiebeheer. Wageningen Universiteit onderkent het belang van een genenbank voor wetenschappelijk onderzoek en voor gebruikswaarde-onderzoek voor de praktijk. Voor de tuinbouw zijn referentiecollecties van onschatbare waarde. Met de gedegen aanpak moet het mogelijk zijn een toenemend aantal collecties voor het nageslacht te bewaren, op peil te houden, uit te breiden en de kennis over en ervaring met de betreffende plantengeslachten vast te leggen. We streven digitale toegankelijkheid na voor iedereen, wereldwijd.”

Bekendheid creëren

Met een dikke ordner op schoot vertelt Jan van den Brandhof over ‘zijn’ collecties. Een aantal Hibiscusplanten is de afgelopen winter teruggevroren of uitgevallen. Via een contact in Zuid-Frankrijk kon hij de collectie weer op peil brengen en zelfs aanvullen. In de toekomst komen de ruim honderd NPC-collecties, maar ook andere, in aanmerking voor de database. Er is dus het nodige werk te verzetten.

“Het kennislek zo snel mogelijk dichten is ons doel, maar in dit eerste jaar van de stichting moet er direct veel worden opgepakt. Persberichten bijvoorbeeld, om via artikelen in (vak)bladen naamsbekendheid te krijgen. Ook moet er zo snel mogelijk een website komen. Vooralsnog ben ik via e-mail (janvdb@xs4all.nl) het aanspreekpunt. Als vestigingsadres heeft Stichting Arboridata Generaal Foulkesweg 22, NL-6703 BR Wageningen. Aangezien de stichting de ANBI status heeft, zijn giften aftrekbaar (Rabo 1026.52.961).” Er is een goede aanzet gemaakt met een gedegen basis. Goed nieuws voor de boomteelt!

Boven: Hibiscus, nazomerbloeiende heester.

Linkerpagina, met de klok mee: Jan van den Brandhof bij Veratrum viride in Kasteeltuin Hemmen.

Veratrum viride, met varens en hosta's in Kasteeltuin Hemmen.

Trillium albidum in de privétuin van Jan van den Brandhof.

*Nederlandse Planten Collectie (NPC)

De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC), ruim 150 jaar actief op het gebied van sortiment voor de boomkwekerij (houtige gewassen en vaste planten), nam in 1995 het initiatief tot ‘het oprichten en in stand houden van plantencollecties voor vergelijkende doeleinden’. Inmiddels zijn er bijna honderd collecties met het predicaat NPC, houtige gewassen en vaste planten. De lijst met geslachten (taxa) is op te roepen via <http://kvbc.nl>home>klik in de tekst op >site>. Bij elk plantengeslacht wordt door te klikken nadere informatie zichtbaar.

www.lindearboretum.nl
<http://kvbc.nl>

Arboridata: digitale ontsluiting botanische collecties

Tekst en fotografie - Julia Voskuil